

landmanden — hverken rimeligt eller hensigtsmæssigt. Den omstændighed, at der er arbejdspladser at få i en branche, er i sig selv et incitament til, at ledige vil søge derhen; men at lade *arten af sådanne tilfældige arbejdstilbud bestemme, hvad folk kan blive omskolet til, forekommer ikke rimeligt.*

Det, landmænd og andre, der er i en omskolingssituation, har behov for, er muligheden for at uddanne sig til en beskæftigelse, de har evner og håndlag for, sådan at de, når lejligheden kommer, kan *udnytte et arbejdstilbud* på det pågældende fagområde.

Landbo- og husmandsforeningerne skal derfor anmode om, at det i loven præciseres, at det *ikke* er en betingelse for omskolingsstøtte, at der foreligger konkrete arbejdstilbud.

Ad 2. Kun støtte til specielt etablerede omskolingskurser under arbejdsministeriet.

I den i efteråret 1970 offentliggjorte undersøgelse af „De sociale konsekvenser af landbrugets strukturændringer“ af Gunnar Viby Mogensen, Socialforskningsinstituttet (publikation nr. 46), er det på siderne 133 og 134 i sammenfatningen om omskoling anført, at hver 6. landmand eller ca. 23000 er interesseret i omskoling, at omskolingsønskerne er mest udbredt for aldersgrupperne mellem 30 år og 50 år, at der synes at ske et samfundsmæssigt spild ved, at afvandrende landmænds driftsledererfaring kun i ringe grad udnyttes, idet 2 ud af 3 af de undersøgte afvandrende landmænd er beskæftiget ved ufaglært arbejde, at afvandringen er vanskeliggjort på grund af manglende støttemuligheder, samt at behovet for omskoling må antages at ville stige i takt med *forbedrede omskolingsmuligheder.*

Landbo- og husmandsforeningerne kan tilslutte sig de i undersøgelsen fremsatte vurderinger og konklusioner. Da der også fremover må påregnes et stigende behov for støtte til omskoling for selvstændige og for lønmodtagergrupper skal foreningerne anføre, at hvis der fremover skal kunne ydes omskolingsstøtte med nogen talmæssig effekt, må det anses for utilstrækkeligt, at der alene ydes støtte til kurser, der etableres som omskolingskurser under arbejdsministeriet.

Efter landbo- og husmandsforeningernes

bestemte opfattelse bør kriteriet for omskolingsstøtte alene være, at *den pågældende står i en omskolingssituation*, samt at der kan *ydes støtte til alle former for kurser og uddannelser i det etablerede uddannelsessystem, uanset under hvilket ministerium uddannelsen hører*, og uanset om det pågældende kursus er tilrettelagt som omskolingskursus eller ikke er det.

Følgende eksempler nævnes *alene* for at angive problemstillingen: Fire midaldrende tidligere landmænd, forsørgere med børn, søgte i maj 1969 støtte efter omskolingsloven til gennemførelse af et 10 måneders landbrugsteknikerkursus på Vejlbys landbrugsskole. De kunne ikke få omskolingsstøtte, da det nævnte kursus på Vejlbys ikke var tilrettelagt som omskolingskursus. Dertil kom, at uddannelsen skønnedes at ligge lidt over ikke-faglært niveau. Foreningerne erkender, at der ikke bør ydes omskolingsstøtte til unge under videreuddannelse eller til længevarende højere uddannelse af unge eller ældre, men det var der her ikke tale om. Arbejdsformidlingen i Aabyhøj, der behandlede sagen, erkendte, at de 4 kursister var i en omskolingssituation, og at uddannelsen kun ville kvalificere til stillinger på et lønniveau, der ikke ville ligge højere end en faglært i provinsen, men der kunne af de angivne grunde ikke ydes støtte efter omskolingsloven.

Et andet eksempel som også blev forelagt arbejdsdirektoratet: En landmand fra Vejleegnens søgte omskolingsstøtte til et kloakmesterkursus i Vejle. Der kunne ikke ydes omskolingsstøtte, da dette kursus ikke var tilrettelagt som omskolingskursus. Desuden var han alene, ikke et hold. Tredje eksempel: En husmand forespurgte, om der efter omskolingsloven kunne ydes støtte til at få stort kørekort til trafikbus. Af en eller flere af de førnævnte grunde var dette heller ikke muligt.

Med det store behov, der må forventes til omskoling af selvstændige og lønmodtagere, hvoraf mange har lederevner og en faguddannelse uden at være faglært i lærlingelovens forstand, må det forekomme urimeligt, hvis der fremover kun kan ydes omskolingsstøtte på ikke-faglært niveau til hold og alene til kurser, der etableres som omskolingskurser under arbejdsministeriet.